

slame. Glavarstvo je poslalo namestniji in omenjeni posredovalnici natančen seznam o oddanem senu. Kljub temu pa posredovalnica v Eggenbergu, oziroma njen vojaški zastopnik neprestano silijo, da mora okraj oddati še več sena in slame, ker nakupovalci baje niso zadostili svoji nalogi in niso spravili dovolj sena skupaj. Posredovalnica grozi, da bo odstavi domačine-nakupovalce in jih nadomestila s tujci (Klici: »Žide nam hoče vsiliti«). Okrajno glavarstvo je odločno ugovarjalo proti takemu postopanju posredovalnice za krmo in je zahtevalo, naj pri tem uradu vendar upoštevajo, da je okraj oddal več, kakor se mu je predpisalo, dočim drugi okraji niso oddali niti približno toliko, kakor se je od njih zahtevalo. Urad naj vendar napravi v svojem knjigovodstvu in v seznamih red. Kljub poasniom vztraja namestnija pri zahtevi posredovalnice in zahteva več sena in slame. (Ogorčenje med kmetjskimi zastopniki. Šum v sejni dvorani. Klici: Kmetje že moramo pasti živino, trgamo slamo raz streh, kosimo jesenske ostanke na travnikih. Sena ni. Naj pridejo Gradčani gledat, kako kmetjska živina gladije.)

Zupan Karel Černež iz Frama stavi predlog, da se naj okraj oprostí oddaje sena in slame in da se krma, ki bi se še dala spraviti skupaj, razdeli med živinorejce domačega okraja, ki nimajo krme.

Rzprave so se udeležili prehranjevalni nadzornik pl. Baltz, župnik Štraki, župnik Černež in Klementič, nadotitelj Robnik, učitelj Lichtenwalner in urednik Žebot. Razprava je bila tako živahna, da so govorniki morali mnogokrat kar prekiniti svoja izvajanja. Omenjamo samo najvažnejše. Nekod nimajo ljudje živini več pokla dati kakor za nekaj dni; živino so nagnali v gozde in na solčne bregove; drugod sekajo hosto in jo mečejo živini v jasli. Kmetje so iz golega domoljubja dali državi seno njih živ na pa sedaj gladije. Vojška uprava naj bolje skrbi za rekvirirane kmetjske pridelke, da ne bodo segnili ali zmrznili. Na vprašanje, ali je res, da je to zimo v Sincivasi na Koroškem segnilo do 1000 vagonov in se je lansko leto blizu Celja tudi mnogo vagonov rekviriranega sena pokvarilo, ker ni bilo dovolj zavarovano pred dežjem in snegom, odgovoril pl. Baltz, da te vesti najbrž (!?) ne odgovarjajo resnici. K temu vprašanju se je oglašil še tudi zastopnik železničarjev in je naglašal, kako površno se postopa z živili in živino. Nedavno je na koroškem kolodvoru v Mariboru stal velik vagon pitanih prašičev skoro pet dni brez vsake krme. Živali so bili nagnetene skupaj v ozek prostor v mrazu vsled česar je večje število svinj poginilo. Še le na železničarjevo posredovanje se je dotične svinje spravilo naprej. Kak vzoren »red« lada, se je pokazalo s tem, da nihče, ne vojaška in ne železniška uprava nista vedeli, čegave so svinje.

Član gospodarskega sveta urednik Žebot je opozoril vodjo prehranjevalnega urada, da naj oblast rekvirira seno in slamo tudi pri tistih meščanih, ki so si ga nakopili v jeseni čez mero. Če mora kmet oddati seno, naj ga odda tudi meščan, ki redi mnogokrat svojo živino samo za »burko« in »sport«.

Predlog župana Černeža je bil nato sprejet.

Končno je dr. Lajšič poročal o preskbi z mastjo in o razcju cene za mast, špeh in meso. Oddaja masti je po namestniški odredbi urejena tako, da se mora oddati določeno količino masti od vsake zaklane svinje. Prehranjevalni urad je predlagal deželni vladi, naj se svinje, ki tihajo samo do 50 kg, oprosti oddaje. (Odobranje.) Masti se na kmetih letos odda zelo malo, ker na eni strani kmetje nimajo svinj s čim opitati, na drugi strani pa so prevzemne cene za zdravo kmetjsko mast tako nizke, da res ni čuda. Če se odda tako malo masti. Ogrska, mnogokrat skrajno slaba mast stane po 26 do 40 K in še več. Prehranjevalni urad je stavil na lastno roko pri vladi predlog, naj se nakupna cena domači masti zviša na 20 K, a prodajna cena za kupovalce mast se naj ne zviša. Zastopnik nemških železničarjev se je protivil predlogu za zvišanje cene špeha, a je bil po članih gosp. sveta: Štraku, Černežu, Lichtenwalnerju in Zupanu odločno zavrnjen. Sprejel se je še dodatni predlog, da naj špeh in mast, ki se odda v okraju tudi ostane v okraju. Šajerska nakupovalnica »Stelet« namreč zahteva, da se mora

ves špeh, zbran na Šajerskem, odposlati v Puntigam. Vsled tega je nevarnost da se pri zbiranju in na pctu v Puntigam mnogo tega drago cenega blaga pokvari. Sprejel se je tudi dodatni predlog, naj se domači špeh uporabi za potrebne v okraju. Česu nepotrební sprehod špeha proti Gradcu?

Veterinarni nadzornik Fišer je poročal o oddaji živine. Mariborski okraj mora meseca januarja oddati nad 1600 glav živine, naslednje mesece v letu pa mogoče še več. Za februar je n. pr. določenih nad 1900 glav.

Na bojiščih

Na italijanski fronti se vršijo živahnejši boji. Na črti Asiago-Brenta so pričeli Italijani dne 28. januarja napadati z veliko silo. Glavna torišča teh bojev so gore Monte Sismol, Col del Rosso in Monte di Val bella. Sovražnik je samo na nekaterih mestih vdrl v naše postojanke. Italijan pošilja vedno nova ojačenja na ta del fronte, znamenje, da hoče nadaljevati svoje ofenzivno bojevanje v gorah. — Na rumunskem bojišču se vršijo boji med Rusi in Rumuni. Poslednji so vjeli in razorožili več ruskih polkov.

Razne politične vesti.

Avstrijska državna zbornica je imela pretekli tork po entdenskem odmoru zopet sejo, ki je obetala biti zanimiva zavoljo interpelacije Čehov, ker je vlada deklaracijo Čehov v Pragi dne 6. jan. 1918 zaplenila. V začetku seje se je vršila volitev enega podpredsednika državne zbornice namesto umrlega socialdemokratskega poslanca in podpredsednika Pernstorferja. Za podpredsednika je bil izvoljen socialdemokratski poslanec Seitz. Načelnik Češkega Svaza, poslanec Stanek, je nato stavljal predlog, naj zbornica ne odobri govora ministrskega predsednika dr. Seidlerja, s katerim je ta utemeljeval zaplembo praške deklaracije Čehov dne 6. jan. Ministrski predsednik dr. Seidler je podal izjavo, da vlada preklicuje dotično zaplembo deklaracije. Ta izjava je zbornico, zlasti Nemce, precej osupnila. Vršilo se je nato glasovanje o Stanekovem predlogu. Ker so pred glasovanjem zapustili zbornico Poljaki, nemški socialdemokrati in Rusini, je bil Stanekov predlog odklonjen s 155 glasovi proti 105 glasovom. Finančni minister je nato predložil zbornici več zakonskih predlogov glede novih davkov, kot davek na premož, zvišanje pridobninskega in zemljiškega davka, davek na vojne dobičke, zvišanje železniških tarifov, nov vinski davek, ki bo zadela konsumente in bi vrgel državi na leto okrog 90 milijonov K, zvišanje davka na žganje in davek na mineralne vode. Istočasno je vlada predložila zbornici predlogo, da ji dovoli čez 3 milijarde K za vojne potrebe in 1600 milijonov K, katere potrebuje za zvišanje raznih draginskih doklad in za podporo beguncev. Zvišanje pridobninskega in zemljiškega davka bi vrglo državi okrog 500 milijonov K letno. Davek na premož bo vrgel državi na leto 150–160 milijonov K, zvišanje pridobninskega davka 40 mil. in zvišanje zemljiškega davka 15 milijonov K. Celotni izdatki naše državne polovice so preračunjeni za leto 1918 na okroglo 23.8 milijard K, dohodki pa na 4.8 milijarde, primanjkljaj znaša torej okrog 19 milijard K, kateri se bo moral pokriti z najetjem državnih posojil. Ko je finančni minister še naglašal, da vlada sedaj za časa vojne še ne namerava upeljati novega takozvanega premoženjskega davka, ampak šele po končani vojni, je prosil zbornico, da odobri državni proračun in da tudi sprejme predložene zakonske predloge, tičeče se novih davkov. Prihodnja seja v sredo, dne 30. jan. Nameravano zvišanje zemljiškega davka je z ozirom na novo obremenitev našega kmetjskega prebivalstva jugoslovanske poslance zelo ozlovoljilo. Naši poslanci se bodo z vsemi sredstvi uprli proti nameravanemu zvišanju zemljiškega davka; isto velja tudi glede vinskega davka in zvišanje davka na žganje, vsled česar je pričakovati v naši zbornici v prihodnjih dneh hrupnih prizorov. — Naši poslanci so vložili zadnji čas celo vrsto interpelacij, med drugimi dr. Korošec in tovariši obširno interpelacijo na skupno vlado glede zapiranja nedolžnih Slovencev in Slovenk na Šajerskem; poslanec Brenčič in tovariši so interpelirali ministre radi dogodka v Forminu in pretirano strogega postopanja revizijskih komisij; dr. Benkovič je interpeliral glede usmrtnice desetnika 87. pešpolka Ivana Tušak.

Razgovor o Černinovem govoru. V odseku za zunanje zadeve avstrijske delegacije se je dne 25. jan. vršil razgovor o govoru našega zunanjega ministra grofa Černina, katerega je imel v istem odseku dne 24. jan. in katerega smo po vse-

bini priobčili na drugem mestu. Član odseka dr. A. Korošec je stavljal sledeči predlog: Odsek z zadovoljstvom ugotavlja, da je naša država končno vendar enkrat opustila pohlep po zasedenem ozemlju. Da splošnega miru pa tako dolgo ne bomo prišli, dokler ne Bolgarija neprikrito, Nemčija pa prikrito vstrajala pri svojem pohlepu po tujem ozemlju. Dejstvo, da se narodom Avstro-Ogrske, Bosne in Hercegovine noče priznati pravica do samoodločbe, tvori edino stvarno oviro za splošni mir. Odsek v resni uri poziva zunanjega ministra, naj poda vendar enkrat odkrito izjavo, da je naša država v dosegu splošnega miru pripravljena, da prizna avstro-ogrskim narodom pravico do samoodločbe, da pritegne na mirovna pogajanja tudi zastopnike teh narodov. Dr. Korošec je utemeljil svojo resolucijo z obširnimi govori. Glede na dosego miru in na vzdržanje je rekel, da to ni nikako vzdržanje, če jih je že na tisoče in tisoče pomrlo od glada. Ali naj gremo do konca z drugimi zavezniki, ali naj držimo zvestobo za vsako ceno? Če država ne more držati pogodbe, priznava učitelji mednarodnega prava, da ji ni treba se držati take pogodbe. Ali se naj držimo ob strani nemškega zaveznika tudi za ceno, da jih umrje na tisoče in zopet tisoče, da se ubije celo poljedelsko, obrtno in industrialno narodno gospodarstvo? Da nastane vsled lakote in razdraženosti ljudstva anarhija? Da nastane nevarnost za dinastijo in obstanek države sploh? Vršilo se je nato glasovanje, ali naj odsek izreče našemu zunanjemu ministru zaupnico ali ne. Grof Černin je s 14 glasovi proti 7 glasovom dobil zaupnico, nad čemur se ni čuditi, ker tvorijo velik del delegacije zastopniki gospodarske zbornice, ki niso izvoljeni od ljudstva.

Na Ogrskem je Wekerle preustroil svoje ministrstvo, v katerega je prišlo nekaj novih mož. Ustanavljajo novo vladno večino, ki bi bila sestavljena iz raznih strank. Novo ogrsko ministrstvo hoče izvesti volilno preobnovo in preobnovo armade v smislu madžarskih zahtev.

Tedenske novice.

Koroški Slovenci. Dne 24. t. m. se je vršil v dvorani hotela Trabesinger v Celovcu občni zbor »Kat. pol. in gosp. društva za Slovence na Koroškem«, ki ga je obiskalo do 1000 mož. Na shodu sta govorila urednik Smodej in posl. dr. Pogačnik. Sprejeta je bila resolucija, s katero se koroški Slovenci pridružujejo jugoslovanski deklaraciji, in več drugih resolucij.

Cesar obdaril slovenskega očeta. Iz Konjic se nam piše: Jerneju Škorjanc, posestniku v Bezini št. 37, je Njegovo c. in kr. apostolsko Velikanstvo kot očeta sedmih, v vojno službovanje vpoklicanih sinov blagovolilo darovati iz Najv. zasebnih sredstev darilo 500 K in kot spomin z Najvišjim imenom srebrno uro.

Radeckijev veteran umrl. Dne 20. januarja je pri Sv. Jurju v Slov. goricah umrl 85letni posestnik Jozef Holc. Rajni se je udeležil bojev na Lškem pod slavnim Radeckim. V zakonu je živel 52. let.

Novi davki. V torkovi seji državne zbornice je vlada predložila tri zakonske predloge za pobranje novih davkov, in sicer za davek na premož, kakor ga imajo že v Nemčiji, nov pridobninski in zemljiški davek.

4½ milijarde državnega posojila. V torkovi seji državne zbornice je vlada predložila zakonske predloge za najetje 3 milijard državnega posojila za vojne namene in 1600 milijonov kron državnega posojila, katero se bo uporabilo v pokrije draginskih doklad in oskrbe beguncev.

Za porotnike. Na intervencijo Jugoslovanskega kluba se je porotnikom v Šibeniku, ki prebivajo izven mesta, zvišala odškodnina za dan na 30 K. Tudi porotnikom drugod se bo treba pobriati za to zadevo.

Za jugoslovansko deklaracijo. Od mnogih strani se nas prosi, da naj pošljemo pole, na katerih bi se zbirali podpisi za deklaracijo. Takih pol nimamo. Vzame se naj zato navadna polna papirja, na katero se napiše primerno besedilo n. pr.: »Podpisani se pridružujejo v polnem obsegu izjavi Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 za združenje Slovencev, Hrvatov in avstrijskih Srbov v samostojni državi pod vladno slavne vladarske hiše habsburške.« Po takim ali sličnim besedilom naj sledijo podpisi.